

EEN STREEPJE VOOR ....

De betekenis
van verkeerstekens
op het wegdek

**Regionaal Orgaan
Verkeersveiligheid Gelderland**

Platform en Kenniscentrum

Wat betekenen al die strepen toch?

In Gelderland verplaatsen zich dagelijks miljoenen personen lopend, fietsend en rijdend in het verkeer. Om ervoor te zorgen dat dit vlot en veilig gebeurt, hebben we verkeersregels en verkeerstekens met elkaar afgesproken.

Verkeers**regels** geven aan hoe je je in het algemeen in het verkeer dient te gedragen. Bijvoorbeeld dat je rechts moet rijden, links moet inhalen en bij het afslaan tegemoetkomend verkeer voor moet laten gaan.

Verkeers**tekens** geven aan wat er op specifieke plaatsen van je wordt verwacht. Zo vertelt het verkeersbord hiernaast dat je voorrang moet verlenen.

Verkeersborden zijn dus verkeerstekens. Maar er zijn ook verkeerstekens die op het wegdek zijn aangebracht in de vorm van markering of belijning. Veel weggebruikers blijken moeite te hebben met het onderscheiden de juiste betekenis van al deze markeringsvormen.

Omdat onduidelijkheid bij de weggebruiker niet goed is voor de verkeersveiligheid, hebben we deze folder gemaakt. We zetten hierin de belangrijkste verkeerstekens op het wegdek op een rijtje.

*Enkele doorgetrokken asstreek:
niet inhalen.*

*Dubbele doorgetrokken asstreek:
niet inhalen.*

De doorgetrokken streep: overschrijden meestal verboden

Een doorgetrokken streep mag je doorgaans niet overschrijden. Een uitzondering is de spitsstrook, die je op de autosnelweg kunt tegenkomen. Wanneer de spitsstrook open is, dan mag je de doorgetrokken streep tussen spitsstrook en rijstrook wèl overschrijden. Je kunt dat zien aan de groene pijl boven de spitsstrook en het opengeklapte bord met pijlen naast de spitsstrook.

Als de spitsstrook open is mag je de doorgetrokken streep wèl overschrijden.

Dubbele asstreep, waarvan één onderbroken is: alleen inhalen vanaf de kant met de onderbroken streep.

Op rijbanen met verkeer in beide richtingen wordt de doorgetrokken streep soms als asstreep toegepast. Je mag daar dan niet inhalen. Datzelfde geldt voor de dubbele doorgetrokken asstreep (twee doorgetrokken strepen vlak naast elkaar). Wanneer echter één van beide strepen onderbroken is, dan mag je vanaf de rijstrook naast de onderbroken streep wel inhalen, maar niet vanaf de rijstrook naast de doorgetrokken streep.

De fietsstrook: alleen geldig met fietssymbool

Je ziet ze steeds vaker, die stroken langs de rijbaan, waarvan vooral fietsers gebruikmaken. De meeste weggebruikers spreken – soms onterecht – van fietsstroken. Want dat is lang niet altijd het geval. Stroken zonder fietssymbool hebben namelijk wettelijk geen enkele status. Auto's mogen erop rijden, stilstaan en parkeren. De strook biedt niet meer dan de suggestie van een fietsstrook. Waarschijnlijk komt daar de naam suggestiestrook vandaan.

Goed vormgegeven fietsstrook.

4 Wanneer het fietssymbool wel is aangebracht, verandert de betekenis van de strook drastisch. Met de auto mag je niet op en langs de strook stilstaan of parkeren. Wanneer de streep tussen de strook en het andere rijbaangedeelte doorgetrokken is, mag je met de auto of op de bromfiets zelfs helemaal niet op de fietsstrook komen. Is de streep onderbroken dan mag dat wel, mits je daarbij de fietsers niet hindert. Overigens mag je als fietser de fietsstrook wel verlaten, bijvoorbeeld om in te halen.

Vaak heeft de fietsstrook een kleur, meestal rood. Daarmee worden weggebruikers extra attent gemaakt op de aanwezigheid van de fietsstrook. De kleur bepaalt echter niet de wettelijke status van de strook, het gaat om het symbool: een fietsstrook is alleen een fietsstrook als er een fiets op staat!

De busstrook: alleen voor bussen

Een busstrook is door een doorgetrokken streep gescheiden van de rest van de rijbaan. Op de busstrook staat de tekst: LIJNBUS of BUS. In het geval van LIJNBUS mogen alleen bussen van het openbaar vervoer de busstrook gebruiken.

Bij BUS mogen er ook andere bussen (bijvoorbeeld touringcars) op.

Met de auto mag je niet op de busstrook komen en je mag ook niet stilstaan of parkeren op de rijbaan langs de busstrook. De gemeente kan sommige autobestuurders (bijvoorbeeld van taxi's) ontheffing verlenen, zodat zij toch de busstrook kunnen gebruiken.

Een busstrook voor bussen van het openbaar vervoer (lijnbus).

Oversteekplaatsen: heb ik hier nu voorrang of niet?

De bekendste oversteekplaats voor voetgangers is de zebra. Wanneer je hier oversteekt, of op het punt staat dat te doen, moeten automobilisten en andere bestuurders je voor laten gaan. Let er overigens wel op dat je die voorrang ook krijgt. Zoek zoveel mogelijk oogcontact met de automobilisten.

Zebra: voetgangers hebben voorrang.

*Kanalisatiestrepen:
voetgangers hebben geen voorrang.*

6

Behalve de zebra kom je ook de zogenaamde 'kanalisatiestrepen' tegen. Deze strepen markeren weliswaar een plaats waar je als voetganger kunt oversteken, maar ze hebben geen wettelijke status. Je hebt hier dan ook als voetganger geen voorrang op het autoverkeer en moet wachten tot de weg vrij is.

Wanneer je als automobilist aan het verkeer deelneemt is het overigens verstandig om, ook al heb je voorrang, altijd rekening te houden met plotseling overstekende voetgangers. Vooral kinderen kunnen de situatie niet altijd goed inschatten. Pas dus je snelheid aan in gebieden waar je overstekende voetgangers kunt verwachten, ook als er geen zebra ligt.

Fietsoversteekplaats met blokstrepen: de haaiantanden regelen de voorrang.

Behalve voor voetgangers zijn er ook oversteekplaatsen voor (brom)fietzers. Bijvoorbeeld bij kruispunten of rotondes. Let als fietser vooral op de plaats van de 'haaiantanden'. Daaraan kun je zien of je voorrang hebt op het autoverkeer. Wanneer je als fietser voorrang hebt, zal de oversteekplaats meestal ook met 'blokstrepen' zijn gemarkeerd. Hierdoor valt de oversteekplaats beter op voor de naderende automobilist en wordt de voorrang van de fietser benadrukt. De blokstrepen zijn echter alleen voor verduidelijking. Ze regelen de voorrang niet. Dat doen de haaiantanden.

Hoe hard mag ik hier?

Wanneer je met de auto buiten de bebouwde kom rijdt, kom je veel verschillende maximum snelheden tegen. Op autosnelwegen mag je meestal 120 km/uur, maar er zijn bepaalde gedeeltes waar een lagere snelheid geldt.

8 Dan zijn er de autowegen, waar je maximaal 100 km/uur mag. Op de overige wegen mag je meestal 80 km/uur, maar je zult ook steeds vaker 60 km/uur tegenkomen. De meeste weggebruikers hebben er weinig moeite mee om een autosnelweg te herkennen, maar bij de overige (enkelbaans) wegen is dat vaak minder eenvoudig. "Hoe hard mag ik hier? Ben ik nou zo'n autowegbord tegengekomen of niet? Zit ik nu in een 60 km zone of is die inmiddels al weer afgelopen?" Deze onduidelijkheid is natuurlijk niet goed voor de verkeersveiligheid en daarom worden op steeds meer Gelderse wegen nieuwe strepen aangebracht. Het is de bedoeling dat je aan de strepen kunt zien hoe hard je mag en wat voor verkeer je kunt verwachten. Een handig geheugensteuntje omdat de strepen altijd in beeld zijn en verkeersborden niet.

Maar let wel: de verkeersborden blijven bepalend. Soms geldt een andere snelheid dan de strepen aangeven, bijvoorbeeld bij kruisingen, gevaarlijke bochten of werkzaamheden. Bovendien duurt het nog wel even voordat alle wegen van die nieuwe strepen zijn voorzien. Blijf dus altijd goed op de borden letten!

Dan de betekenis van de nieuwe strepen. In het algemeen geldt: hoe hoger de maximum snelheid, hoe meer verf wordt gebruikt:

- **De 100 km/uur weg (autoweg)** heeft doorgetrokken kantstrepen, dubbele asstrepen en als meest opvallende kenmerk een groene vulling daartussen. Als de asstrepen doorgetrokken zijn (en dat is bij 100 km/uur wegen doorgaans het geval) mag je niet inhalen. Een enkele keer zijn ze onderbroken en dan mag het wel. Je komt op een 100 km/uur weg geen fietsers, bromfietzers of landbouwverkeer op de rijbaan tegen.

- maximaal 100 km/uur
- inhalen verboden
- geen landbouwverkeer op de rijbaan
- geen bromfietzers of fietsers op de rijbaan

- **De 80 km/uur weg** heeft onderbroken kantstrepen en dubbele asstrepen, maar dan zonder groene vulling. Ook hier geldt dat als de asstrepen doorgetrokken zijn, je niet mag inhalen. Zijn ze onderbroken dan mag dat wel. Dit komt bij de 80 km/uur weg vaker voor dan bij de 100 km/uur weg omdat er soms wel rekening met landbouwverkeer moet worden gehouden. Je komt op een 80 km/uur weg echter normaliter geen fietsers of bromfietzers op de rijbaan tegen.

- maximaal 80 km/uur
- inhalen verboden
- geen landbouwverkeer op de rijbaan
- geen bromfietzers of fietsers op de rijbaan

- maximaal 80 km/uur
- inhalen toegestaan
- landbouwverkeer op de rijbaan
- geen bromfietzers of fietsers op de rijbaan

- **De 60 km/uur weg** heeft alleen onderbroken kantstrepen. Sommige 60 km/uur wegen hebben zelfs helemaal geen strepen. Het gaat dan vaak om smalle wegen met weinig verkeer. In het algemeen mag je op 60 km wegen inhalen, tenzij verkeersborden dit verbieden. Je kunt op een 60 km/uur weg alle soorten verkeer tegenkomen: fietsers, bromfietzers, landbouwverkeer, enz.

- maximaal 60 km/uur
- landbouwverkeer op de rijbaan
- bromfietzers en fietsers op de rijbaan

- maximaal 60 km/uur
- landbouwverkeer op de rijbaan
- bromfietzers op de rijbaan
- fietsers op de fietsstrook

- maximaal 60 km/uur
- landbouwverkeer op de rijbaan
- bromfietzers en fietsers op de rijbaan

Stilstaan en parkeren: gele en blauwe strepen

Soms kom je op trottoirbanden gele strepen tegen. Wanneer deze streep is doorgetrokken mag je met de auto langs dat trottoir nietilstaan (en dus ook niet parkeren). Is de streep onderbroken, dan mag je daar wel evenilstaan (bijvoorbeeld om iemand even te laten uitstappen), maar niet parkeren.

*Gele doorgetrokken streep:
nietilstaan.*

*Gele onderbroken streep:
niet parkeren.*

Naast de gele streep kennen we ook nog de blauwe streep. Deze wordt gebruikt om parkeerplaatsen aan te duiden, waar je gedurende een bepaalde tijd mag parkeren, mits je daarbij van een parkeerschijf gebruik maakt.

*Blauwe streep: parkeren met
gebruik van parkeerschijf.*

De taal van de weg

Veel van de verkeerstekens op het wegdek, die we in deze folder hebben behandeld, hebben een wettelijke betekenis. Ze verbieden of gebieden iets. Andere verkeerstekens op het wegdek dienen voor geleiding en informatie. Ze maken je ergens op attent, zodat je hierop tijdig kunt anticiperen. Verkeerstekens zijn als het ware de 'taal van de weg'. En als je de taal begrijpt, kun je veiliger aan het verkeer deelnemen. Je vindt hier nog een paar voorbeelden.

Fietsers die linksaf willen, kunnen zich hier vóór de auto's opstellen. De auto's moeten het voor de fietsers bedoelde gedeelte vrijlaten.

De zigzag markering attendeert je op een komend gevarenpunt.

Taludstrepen bij verkeersdrempels geven een hoogteverschil aan.

Verdrijvingspijlen en -vlakken kom je tegen wanneer er een rijstrook wordt beëindigd. Ga tijdig naar de andere rijstrook. Je mag absoluut niet over het verdrijvingsvlak rijden.

Dicht op elkaar staande asstrepes waarschuwen ergens voor. Ze worden bijvoorbeeld gebruikt bij het naderen van kruispunten, verkeersheuvels of gevaarlijke bochten.

Het komt wel eens voor dat automobilisten per ongeluk de afrit in plaats van de toerit oprijden. De pijlen en het bord 'ga terug' proberen te voorkomen dat ze spookrijder worden.

Op autosnelwegen worden de blokstrepen gebruikt op plaatsen waar verkeer in- of uit kan voegen. Het is toegestaan om naast een blokstreep rechts in te halen, maar als je vanaf de doorgaande rijbaan een uitvoegstrook oprijdt, moet je deze wel blijven volgen. Je mag deze dus niet gebruiken om even een stukje file in te halen en aan het eind weer in te voegen.

15

Behalve voor parkeren wordt de gele streep ook gebruikt voor tijdelijke situaties, zoals bij wegwerkzaamheden.

C o l o f o n

Uitgave en tekst

Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid Gelderland, Arnhem

Vormgeving en fotografie

Verkeer en vorm, Houten

Druk

Salsedo, Breda

september 2009

Het Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid Gelderland (ROVG) is onder regie van de provincie Gelderland en de stadsregio Arnhem-Nijmegen een onafhankelijk samenwerkingsverband van overheden en organisaties die actief betrokken zijn bij het terugdringen van het aantal verkeersslachtoffers.

Gebouw Marktstate,
Eusebiusplein 1A, Arnhem
Postbus 9090
6800 GX Arnhem

Tel. (026) 359 98 40
Fax (026) 359 82 08
rovg@prv.gelderland.nl
www.rovg.nl